

Európai Gazdasági és Szociális Bizottság vélemény – Tárgy: „Bevándorlás az EU-ban és a beilleszkedési politikák: a regionális és helyi önkormányzatok és a civil társadalmi szervezetek együttműködése”

(2006/C 318/24)

2005. július 14-én az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság úgy határozott, hogy Működési Szabályzata 29. cikkének (2) bekezdése alapján saját véleményét dolgoz ki a következő: „Bevándorlás az EU-ban és a beilleszkedési politikák: a regionális és helyi önkormányzatok és a civil társadalmi szervezetek együttműködése”.

A bizottsági munka előkészítésével megbízott „Foglalkoztatás- és szociálpolitika, uniós polgárság” szekció véleményét 2006. július 13-án elfogadta. (Előadó: Luis Miguel PARIZA CASTAÑOS.)

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság a 2006. szeptember 13–14-én tartott 429. plenáris ülésen (a 2006. szeptember 13-i ülésnapon) 181 szavazattal 7 ellenében, 8 tartózkodás mellett elfogadta az alábbi véleményt.

1. Bevezetés

1.1 Az EGSZB 2002-ben kidolgozott egy „A bevándorlás, az integráció és a szervezett civil társadalom szerepe” című saját kezdeményezésű véleményt⁽¹⁾, amelynek tárgya egy közösségi szintű politikai és társadalmi vita elindítása volt annak érdekében, hogy a beilleszkedési politikák a közös bevándorlási és menekültügyi politikák központi elemét képezzék.

1.2 A véleményben azt javasolták, hogy az Európai Unió dolgozzon ki egy olyan közösségi programot, amely a bevándorlók társadalmi beilleszkedésének előmozdítására irányul. Az EGSZB úgy véli, hogy az új bevándorlók és a családtagok révén befogadott személyek beilleszkedését előmozdító programokat kell létrehozni. Ugyanez vonatkozik a menekültekre és a menedékjogot kérőkre, akiket amellet, hogy európai státusszal rendelkeznek, a nemzetközi jogszabályok is védenek.

1.3 2002. szeptember 9–10-én az EGSZB – az Európai Bizottság támogatásával – szervezett egy konferenciát, amelynek ugyanez volt a célja. A 25 tagállam, illetve európai hálózat szociális partnereinek és legrepresentatívabb nem kormányzati szerveinek több mint 200 képviselője vett részt ezen a rendezvényen. A konferencia célja az volt, hogy bevonja a civil társadalmat az európai beilleszkedési politikák előmozdításába.

1.4 A konferencia következtéseiben az állt, hogy „a szociális partnerek és a civil szervezetek alapvető szerepet játszanak a beilleszkedésben”. „Az Európai Uniónak és tagállamainak – különösen a regionális és helyi szinteken – elő kell segítenie a bevándorlók, a kisebbségek és a menekültek beilleszkedését. A beilleszkedés előmozdítása céljából **európai programra** van szükség”⁽²⁾.

⁽¹⁾ HL C 125., 2002.5.27. (előadó: Luis Miguel PARIZA CASTAÑOS – társelőadó: Vítor MELÍCIAS).

⁽²⁾ Lásd a konferencia általános következtetéseit.

1.5 Az Európai Tanács 2003-ban a beilleszkedéssel foglalkozó nemzeti kapcsolattartó pontokat hozott létre, és megbízta az Európai Bizottságot, hogy készítsen éves jelentést a migrációról és a beilleszkedésről⁽³⁾. Maga az Európai Bizottság is kidolgozott egy közleményt a bevándorlásról, a beilleszkedésről és a foglalkoztatásról⁽⁴⁾, amely a beilleszkedés vonatkozásában globális megközelítést javasolt. Az EGSZB kedvező véleményt⁽⁵⁾ adott ki a közleményről. 2004 novemberében az Európai Bizottság „Kézikönyv az integrációról szakpolitikusok és szakemberek számára” („Handbook on Integration for policymakers and practitioners”) címmel kézikönyvet adott ki⁽⁶⁾.

1.6 Az Európai Tanács által 2004. november 4–5-én elfogadott hágai program hangsúlyozza, hogy a nemzeti politikáknak, illetve az EU kezdeményezéseinek jobb koordinációjára van szükség a beilleszkedési politikák szempontjából, és megerősíti, hogy az EU politikáinak közös elvekre és egyértelmű értékelési eszközökre kellene támaszkodniuk.

1.7 A bevándorlási politika jelenleg érvényben lévő politikai és jogi keretei tekintetében nagy előrelépés történt. Az EGSZB e véleménnyel újabb hozzájárulást tesz, amely a regionális és helyi szinten tevékenykedő szociális és politikai partnerekre irányul, mivel ez az a szint, ahol a leghatékonyabban szembe lehet nézni a kihívásokkal, és ahol a politikák a legjobb eredményeket hozzák.

1.8 A vélemény kidolgozásának kiegészítéseként az EGSZB meghallgatást szervezett Barcelonában a helyi és regionális önkormányzati politikákban bevált gyakorlatok cseréje céljából (A meghallgatásról készült jelentés a 2. mellékletben található.), valamint Dublinban a beilleszkedéssel és a munkahelyi diszkrimináció elleni harccal kapcsolatos bevált gyakorlatok elemzése céljából, az ILO és az Európai Alapítvány az Élet- és Munkakörülmények Javításáért közreműködésével. (A meghallgatásról készült jelentés a 3. mellékletben található.)

⁽³⁾ COM(2004) 508 final.

⁽⁴⁾ COM(2003) 336 final.

⁽⁵⁾ HL C 80., 2002.3.30. (előadó: Luis Miguel PARIZA CASTAÑOS).

⁽⁶⁾ http://europa.eu.int/comm/justice_home/doc_centre/immigration/integration/doc/handbook_en.pdf

2. A beilleszkedés közös programja

2.1 Az Európai Bizottság 2005. szeptember 1-jén közleményt adott ki „A harmadik országok állampolgárainak az Európai Unióban történő beilleszkedése keretrendszerének közös programjáról”⁽⁷⁾ címmel. Az EGSZB kedvezően fogadja és támogatja ezt a dokumentumot, amelynek célja a 2002-es véleményében és konferenciája alkalmával ismertetett javaslat megvalósítása.

2.2 A közlemény felkéri a tagállamokat, hogy nemzeti szinten tegyenek nagyobb erőfeszítéseket a bevándorlók beilleszkedésére irányuló stratégiáik terén, valamint törekedjenek nagyobb összhangra saját megközelítésük és az uniós szintű fellépések között.

2.3 Mivel e vélemény kidolgozása az EGSZB kezdeményezésére történik, az nem kifejezetten az Európai Bizottság közleményéről szól. Mindazonáltal tartalmazza az EGSZB-nek a COM (2005) 389 final jelű dokumentumról alkotott véleményét is.

2.4 A Bel- és Igazságügyi Tanács 2004. november 19-i ülésén elfogadta a **közös alapelveket**, amelyek a beilleszkedési politika terén egy koherens európai keret alapjául szolgálnak. Az Európai Bizottság olyan fellépések formájában valósítja meg ezeket az elveket, amelyek „a nemzeti és európai uniós beilleszkedési politika fő elemeinek tekintendők”⁽⁸⁾. Ezek a fellépések tizenegy alapelv köré rendeződnek⁽⁹⁾. Az EGSZB úgy véli, hogy ezek a közös programban kidolgozott alapelvek megfelelő alapot jelentenek kiegyensúlyozott és koherens beilleszkedési politikákhoz mind uniós, mind pedig nemzeti szinten.

2.5 A 2007–2013 közötti időszak pénzügyi tervének keretében az Európai Bizottság a Harmadik Országok Állampolgárainak **Beilleszkedését Segítő Európai Alap**⁽¹⁰⁾ létrehozását javasolja, amelynek alapjául e közös elvek szolgálnak. Az EGSZB támogatja ezt a javaslatot⁽¹¹⁾, valamint reméli, hogy az helyet kap majd az EU jövőbeli költségvetésében.

2.6 A program nemzeti, illetve közösségi szinten megvalósítandó intézkedéseket javasol. Az Európai Bizottság eljárást kíván bevezetni a programok folyamatos értékelésére.

2.7 Az Európai Bizottság támogatja az álláspontot, miszerint „a tagállamok és azok helyi és regionális hatóságai hatáskörének megfelelő figyelembevétele mellett nélkülözhetetlen az integráció következetesebb EU-megközelítésének támogatása”⁽¹²⁾.

⁽⁷⁾ COM(2005) 389 final.

⁽⁸⁾ Lásd COM(2005)389 final, 2. fejezet.

⁽⁹⁾ 1. MELLÉKLET

⁽¹⁰⁾ Lásd COM(2005)123 final.

⁽¹¹⁾ „A migrációs áramlások igazgatása” tárgyban írott vélemény: HL C 88., 2006.4.11., (előadó: An LE NOUAIL MARLIÈRE).

⁽¹²⁾ Lásd COM(2005)389 final, 3. fejezet.

2.8 Az Európai Bizottság a bevándorlási politikák tekintetében a koordináció nyílt módszerének⁽¹³⁾ alkalmazását javasolta. A Tanács ezt a javaslatot elvetette. Az EGSZB⁽¹⁴⁾ – amely támogatta ezt a kezdeményezést – úgy véli, hogy a nemzeti kapcsolattartó pontok hálózata, a közös elvek, valamint a beilleszkedést segítő politikák értékelési eljárása mind egy lépéssel közelebb visznek a nemzeti politikáknak egy közös megközelítés keretében történő koordinációja felé. Az EGSZB azt javasolja az Európai Bizottságnak és a Tanácsnak, hogy fogadják el a koordináció nyílt módszerét e kedvező tapasztalatok alapján.

2.9 Közösségi szinten folytatni kell a harmadik országok állampolgárainak beutazási és tartózkodási feltételeire vonatkozó jogi keret (közös politika) létrehozását. A tagállamoknak megfelelően át kell ültetniük nemzeti joganyagukba a letelepedési engedélyről és a családegyesítésről szóló, 2003-ban elfogadott irányelveket⁽¹⁵⁾.

2.10 Az Európai Bizottság hangsúlyozza a közös „bevándorlási” politika és a közös integrációs stratégia közötti kapcsolatot, a gazdasági bevándorlók beutazására vonatkozó irányelvet azonban még nem fogadta el. Az EGSZB egyetért⁽¹⁶⁾ az Európai Bizottság megállapításával, miszerint „minden jövőbeli, bevándorlásra vonatkozó intézkedésnek szem előtt kell tartania az egyenlő bánásmódot és a bevándorlók jogait”⁽¹⁷⁾. Az Európai Bizottság bejelent a „Kézikönyv az integrációról” második kiadását, egy integrációval foglalkozó honlap és az Európai Integrációs Fórum létrehozását, valamint a migrációról és a beilleszkedésről szóló éves jelentések elmélyítését. Az EGSZB támogatja ezeket a célkitűzéseket, és együtt kíván működni az Európai Bizottsággal.

2.11 Az EGSZB határozottan üdvözli e program megvalósítását, mint ahogyan ennek egy másik véleményben is hangot adott: „Az EGSZB azt javasolja, hogy az Európai Bizottság hozzon létre egy európai beilleszkedési programot, amely elegendő pénzügyi forrással rendelkezik, és amely a nemzeti politikák koordinációjának keretébe tartozik. Emellett hangsúlyozza annak fontosságát, hogy a Tanács biztosítsa az Európai Bizottság számára a bevándorlók beilleszkedésének előmozdításához szükséges politikai, szabályozási és költségvetési eszközöket. Az EGSZB kiemeli annak jelentőségét, hogy a bevándorlók fogadásával kapcsolatos programoknak pozitívnak és hatékonyknak kell lenniük, és a civil társadalmi szervezetekkel együttműködve kell életre hívni őket”⁽¹⁸⁾.

2.12 Az EGSZB továbbá azt javasolja, hogy az EU elegendő pénzügyi forrást biztosítson a Dél-Európába iratok nélkül érkező számos bevándorló humanitárius fogadására. Az EU tagállamainak szolidaritást és felelősséget kell vállalniuk annak érdekében, hogy Európa közös politikával lépessen fel.

⁽¹³⁾ COM(2001) 387 final.

⁽¹⁴⁾ HL C 221., 2002.9.17. (előadó: Soscha Gräfin zu EULENBURG).

⁽¹⁵⁾ 2003/109/EK és 2003/86/EK irányelv.

⁽¹⁶⁾ Vélemény a következő tárgyban: „Zöld könyv: A gazdasági migráció kezelésének uniós megközelítéséről” (előadó: Luis Miguel PARIZA CASTAÑOS). HL C 286., 2005.11.17.

⁽¹⁷⁾ Lásd COM(2005)389 final, 3.2. fejezet.

⁽¹⁸⁾ HL C 80., 2004.3.30. (előadó: Luis Miguel PARIZA CASTAÑOS).

3. A beilleszkedési politikák

3.1 A beilleszkedés kétirányú folyamat, amely a harmadik országok állampolgárainak, valamint a befogadó ország társadalmának jogain és kötelezettségein alapul, és amely lehetővé teszi a bevándorlók teljes körű részvételét a társadalom életében. Egy másik véleményben az EGSZB a következőképpen határozta meg az integrációt: „a bevándorlók és a lakosság többi tagja közötti egyenlőség megteremtése, a jogok és kötelezettségek, valamint a javakhoz, a szolgáltatásokhoz, illetve a polgári részvétel csatornához való hozzáférés tekintetében, az esélyegyenlőség és az egyenlő bánásmód feltételei mellett”⁽¹⁹⁾.

3.2 Ez a kétirányú megközelítés azt jelenti, hogy a bevándorlás nemcsak a bevándorlókat érinti, hanem a befogadó társadalmat is. Nem a bevándorlóknak a befogadó társadalomba való beilleszkedéséről van szó, hanem a bevándorlók és a befogadó társadalom közötti integráció biztosításáról; más szóval mindkét érintett félnek integrálódnia kell. A beilleszkedési politikáknak erre a két félre kell irányulniuk egy olyan társadalom létrehozása érdekében, amelyben az összes polgár ugyanolyan jogokkal és kötelezettségekkel rendelkezik, és a nyitott és plurális demokrácia értékeit vallja magáénak.

3.3 A bevándorlóknak kötelességük megérteni és tiszteletben tartani a befogadó társadalom kulturális értékeit, az adott társadalomnak pedig kötelessége megérteni és tiszteletben tartani a bevándorlók kulturális értékeit. Nem ritka jelenség, hogy a kulturális kérdéseket diszkriminatív célokra használják. A beilleszkedés nem azt jelenti, hogy a bevándorlók kulturális szempontból alkalmazkodnak a befogadó társadalomhoz. Ez a téves látásmód számos kudarchoz vezetett már. Az európai társadalmak kulturális szempontból pluralisták, és a bevándorlás fokozódásával, növekedésével ez a tendencia még inkább erősödni fog.

3.4 Tekintettel kell lenni arra, hogy számos tagállamban nagy számban tartózkodnak különféle nemzetiségi vagy kulturális kisebbséghez tartozó személyek, akiknek a jogait ugyanúgy védelmezni és biztosítani kell.

3.5 Az EGSZB úgy véli, hogy a kulturális sokszínűség és az állam vallási semlegességének elve a plurális és demokratikus Európa alapköve. A harmadik országokból történő bevándorlás a sokszínűség új tényezőjét jelenti, társadalmi és kulturális szempontból gazdagító hatással bír társadalmaink számára. Az emberi közösségek kultúráját nem lehet merev jelenségeként felfogni, a kultúra sokkal inkább állandóan változó folyamat, amelyet a legkülönbözőbb tényezők gazdagítanak. Az intézmények vallásokkal szembeni függetlenségének és semlegességének elve hozzájárul a bevándorlók és a befogadó társadalom közötti jó kapcsolathoz. Az európai társadalmaknak elő kell mozdítaniuk az interkulturális képzési programokat. A kulturális sokszínűségről szóló UNESCO-egyezmény⁽²⁰⁾ az európai

⁽¹⁹⁾ HL C 125., 2002.5.27., 1.4. pont; (előadó: Luis Miguel PARIZA CASTAÑOS).

⁽²⁰⁾ A világ kulturális sokszínűségének előmozdítása és védelme (az UNESCO kulturális sokszínűségről szóló egyetemes nyilatkozata). Ld.:

http://portal.unesco.org/culture/en/ev.php-URL_I-1-11281&URL_DO=DO_TOPIC&URL_SECTION=201.html.

politikák alapvető eszközét képviseli.

3.6 A bevándorlók társadalmi beilleszkedése egy, a jogok és a kötelezettségek közötti egyensúlyi folyamatot is jelent, és szorosan kapcsolódik a diszkrimináció – az emberi jogok megsértésének törvénytelen formája – elleni küzdelemhez. Egyes tagállamok által a családdegyesítés terén alkalmazott rendkívül korlátozó jogszabályok miatt a családi élethez való jogot nem biztosítják kellőképpen. Az ennek vonatkozásában a Tanács által elfogadott irányelv⁽²¹⁾ sem megfelelő.

3.7 A szubszidiaritás elvének megfelelően egy koherens európai keretben a beilleszkedési politikák nemcsak a tagállamok kormányainak felelősségi körébe tartoznak. Ezek a politikák csak a helyi és regionális önkormányzatok bevonásával és a civil társadalmi szervezetek aktív együttműködése révén járhatnak több sikerrel. Az EGSZB azt javasolja, hogy a helyi és regionális önkormányzatok fokozzák erőfeszítéseiket, és támogassák az új beilleszkedési politikákat.

3.8 A helyi és regionális önkormányzatok – nemzeti hatáskörük keretein belül – rendelkeznek azokkal a politikai, szabályozási és költségvetési eszközökkel, amelyeket a beilleszkedési politikák céljából megfelelő módon alkalmazniuk kell.

3.9 A bevándorlóknak és a befogadó társadalomnak olyan viselkedésmódot kell követniük, amely elősegíti a beilleszkedést. A szociális partnereknek és a civil társadalmi szervezeteknek aktív szerepet kell vállalniuk a beilleszkedési politikák terén és a hátrányos megkülönböztetés elleni küzdelemben.

3.10 A civil társadalmi szervezeteknek alapvető szerepet kell játszaniuk annak támogatásában, hogy az európai befogadó társadalmak kedvező magatartást tanúsítsanak az integráció terén. A szociális partnereknek, az emberi jogi szervezeteknek, a kulturális és sportegyesületeknek, a vallási közösségeknek, a kerületi egyesületeknek, az oktatási közösségeknek, a médiának stb. mind síkra kell szállniuk a beilleszkedésért: nyitva kell állniuk a bevándorlók előtt, és elő kell segíteniük részvételüket.

3.11 Az európai társadalmak néhány kisebb csoportjában terjedőben van a hátrányos megkülönböztetés, a rasszizmus és az idegengyűlölet. Egyes felelőtlen politikai vezetők és bizonyos médiumok – a társadalomban felerősítve e magatartásformák hatását – szintén ösztönzik az ilyen jellegű viselkedést. Számos európai civil szervezet azonban mind társadalmi, mind politikai téren küzd e jelenségek ellen.

⁽²¹⁾ Vö.: a 2003/86/EK irányelv és az EGSZB véleményei [HL C 204., a 2000.7.18. (előadó: Giacomina CASSINA) és HL C 241., 2002.10.7. (előadó: Francesco MENGOLZI)].

3.12 A civil szervezetekkel együttműködésben a helyi és regionális önkormányzatok feladata, hogy a bevándorlókat és a befogadó társadalmat tájékoztassák a jogaikról és kötelességeikről.

3.13 A bevándorlók szervezetei és közösségei kulcsfontosságú szerepet játszanak a befogadásban és a beilleszkedésben. Ezeknek a struktúráknak tagjaik között ugyanúgy ki kell alakítaniuk az integráció dinamikáját, valamint szorosabbra kell fűzniük a kapcsolatokat a befogadó társadalom szervezeteivel.

3.14 A politikai döntések meghozatala előtt a helyi és regionális önkormányzatoknak támogatniuk kell e szervezetek munkáját, és konzultálniuk kell velük.

3.15 A hátrányos megkülönböztetés elleni irányelveket ⁽²²⁾ elfogadták, és átültették őket a nemzeti jogszabályokba. Az EGSZB várakozással tekint az ezek hatásait és eredményeit értékelő jelentések elé.

3.16 Ennek ellenére számos (ugyanolyan szakmai képzéssel rendelkező) bevándorló, leszármazottai, illetve az etnikai vagy kulturális kisebbségekhez tartozó személyek a munkahelyen hátrányos megkülönböztetésben részesülnek; nehezebb állást szerezniük, alacsonyabb képzettséget igénylő munkát végeznek, esetükben gyakoribbak az elbocsátások.

3.17 A szociális partnereknek helyi és regionális szinten küzdeniük kell a hátrányos megkülönböztetés e formái ellen, melyek ellentmondanak az európai jogszabályoknak és további gátakat képeznek a beilleszkedés terén. A munkahelyi diszkrimináció a vállalatok megfelelő működése szempontjából szintén akadályt jelent. Az egyenlő bánásmód feltételei mellett, a bevándorlóknak a helybeli munkavállalókkal szembeni szakmai megkülönböztetése nélkül zajló munkahelyi beilleszkedés a vállalatok sikerének és a társadalmi integrációnak elengedhetetlen feltétele ⁽²³⁾. A 3. mellékletben található a foglalkoztatási integráció bevált gyakorlatainak elemzését célzó dublini meghallgatásról szóló beszámoló.

4. A regionális és helyi beilleszkedési programok

4.1 Korábban bizonyos tagállamok úgy vélték, hogy nincs szükség beilleszkedési politikák megvalósítására, mivel a bevándorlókat csupán vendégnek tekintették, akik munkájuk végeztével visszatérnek hazájukba. Ez a téves megközelítés számos, szegregációval és társadalmi marginalizálódással együtt járó problémát eredményezett, amelyeket a jelenlegi politikák próbálnak orvosolni.

4.2 Más tagállamok évekig azon a véleményen voltak, hogy a bevándorlók beilleszkedése könnyen, automatikusan megtörténik, anélkül, hogy aktív politikákhoz kellene folyamodni. Mindazonáltal ez a megközelítés idővel ahhoz vezetett, hogy a szegregáció és a marginalizálódás tartós jelenséggé vált, ami komoly társadalmi konfliktusokat vont maga után. Az új politikák jelenleg arra irányulnak, hogy a múlt örökségeként továbbélő problémákat megoldják.

⁽²²⁾ 2000/43/EK és 2000/78/EK irányelv.

⁽²³⁾ Lásd az irországi szociális partnerek pozitív szerepéről szóló beszámolót a 3. mellékletben.

4.3 Nem szabad elfelejtenünk, hogy az illegális bevándorlás akadályozza a beilleszkedési politikák megvalósítását, mivel a „papírok nélkül élő” bevándorlók bizonytalan és rendkívül kiszolgáltatott helyzetben vannak. Egyes tagállamok eljárásokat vezettek be az ilyen személyek tartózkodási státuszának szabályozására annak érdekében, hogy megkönnyítsék beilleszkedésüket.

4.4 Annak ellenére, hogy az Európai Tanácsnál a szubszidiaritást továbbra is fenntartásokkal kezelik, a legtöbb vezető úgy véli, hogy a koherens beilleszkedési politikákat az összes – közösségi, nemzeti, regionális és helyi – szinten támogatni kell.

4.5 Az EGSZB meglátása szerint a hatékonyság érdekében ezeknek a politikáknak proaktívnak kell lenniük, és koherens keretek között, illetve globális megközelítés alapján kell őket megvalósítani. Az önkormányzatok igen gyakran utólag cselekszenek, mikor a problémák már megjelentek és nehezen megoldhatók.

4.6 Az integráció többdimenziós folyamat, amelyhez különböző közigazgatási szervek és szociális partnerek bevonására van szükség. Az európai, nemzeti, regionális és helyi hatóságoknak saját hatáskörük keretein belül kell kidolgozniuk a programokat. A hatékonyság, valamint a programok és intézkedések globális koherenciájának biztosítása érdekében ki kell egészíteniük egymást, és megfelelő koordinációra van szükség.

4.7 A kormányok nem megfelelő politikáinak következményeit a polgárok és a helyi önkormányzatok viselik. Ha a politikák kudarcot vallanak, a városi önkormányzatok az elsők, akik megérik ennek hatását. Ez oda vezetett, hogy egy ideje egyes helyi és regionális önkormányzatok már saját befogadással és beilleszkedéssel kapcsolatos politikákat valósítanak meg. Tapasztalataik igen eltérőek: bizonyos politikák bevált gyakorlatokat eredményeztek, míg mások kudarcot vallottak.

4.8 A migrációs folyamatok jelenlegi és jövőbeli dimenziója mutatja, hogy mekkora kihívásoknak kell megfelelni. A helyi és regionális önkormányzatok gazdasági erőforrásai, valamint az általuk elfogadott politikai intézkedések nincsenek arányban ezzel a kihívással.

4.9 Az EGSZB megítélése szerint a helyi és regionális önkormányzatoknak a civil társadalmi szervezetekkel együttműködve a célkitűzéseket meghatározó és a szükséges erőforrásokkal rendelkező beilleszkedési terveket, illetve programokat kell kidolgozniuk. A pusztán papíron létező, illetve költségvetési források nélküli politikák nem hatékonyak.

4.10 Az EGSZB ésszerűnek tartja, hogy a bevándorlásból származó gazdasági haszon egy részét a befogadással és a beilleszkedéssel kapcsolatos politikáknak szenteljék.

4.11 Nagyon fontos, hogy a beilleszkedési tervek és programok kidolgozásához kikérjék a bevándorlók legrepresentatívabb egyesületeinek a véleményét is.

4.12 Egyes európai települések és régiók rendelkeznek azokkal a részvételi és konzultációs rendszerekkel, illetve szervekkel, amelyek lehetővé teszik a civil társadalmi szervezetek számára, hogy együttműködjenek az önkormányzatokkal a beilleszkedési politikák kidolgozásában és irányításában.

5. Eszközök, költségvetés és értékelés

5.1 A helyi és regionális szinten megvalósított beilleszkedési terveknek és programoknak rendelkezniük kell elegendő költségvetéssel, valamint saját irányítási és értékelési eszközökkel.

5.2 Több európai város és régió rendelkezik olyan egyedi szervezetekkel és osztályokkal, amelyek fontos politikai és technikai tevékenységeket folytatnak.

5.3 Számos város és régió konzultációs és részvételi szerveket is létrehozott a civil társadalmi szervezetek számára. Különböző konzultatív fórumokat és tanácsokat hoztak létre, amelyekben részt vesznek a civil szervezetek és a bevándorlók egyesületei.

5.4 Az EGSZB ezekben a struktúrákban jó példákat lát a bevált gyakorlatokra, amelyeket az Európai Unió egészében el kell terjeszteni.

5.5 Egyes városokban léteznek a bevándorlók támogatására szakosodott irodák, amelyeknek feladatkörébe az is beletartozik, hogy a beilleszkedési tervek bizonyos elemeit megvalósítsák.

5.6 A speciálisan a bevándorlók számára létrehozott szolgáltatásokhoz kapcsolódó szegregáció kockázata vita tárgyát képezi. Az EGSZB meglátása szerint a közszolgáltatások használata terén el kell kerülni a szegregációt, bár néha szükség lehet speciális szolgáltatásokra, különösen a bevándorlók fogadásának biztosításakor, megérkezésük alkalmával.

5.7 Az EGSZB szükségesnek tartja a szociális partnerek, illetve a civil társadalmi szervezetek részvételének biztosítását a regionális és helyi beilleszkedési tervekbe, illetve az ilyen programok kidolgozásánál és irányításánál.

5.8 Emellett kívánatos lenne az európai társadalmak és a származási országok helyi és regionális önkormányzatai közötti együttműködés ösztönzése. Léteznek olyan bevált gyakorlatok, amelyeket el kell terjeszteni.

5.9 Egyes települések csak akkor nyújtanak pénzbeli támogatást a konfliktusok megoldására, amikor a problémák jelentkeznek. A hatékonyság érdekében a beilleszkedési politikáknak proaktívnak kell lenniük.

5.10 Az integráció kihívást jelent az európai társadalmak számára. A bizonyos országokban nemrégiben történt események rávilágítottak arra, hogy a kitűzött célokat nem sikerül

elérni. Bár a tagállamok helyzete eltérő, és bizonyos problémák egyediek, egész Európában javítani kell az egyenlő elbánással, az integrációval és a diszkrimináció elleni küzdelemmel kapcsolatos politikákat.

5.11 Az EGSZB azt javasolja, hogy a különböző (európai, nemzeti, regionális és helyi) közigazgatási szervek – az egyes országok különféle gyakorlatainak megfelelően – olyan beilleszkedési politikákat dolgozzanak ki, amelyekhez megfelelő költségvetési alap áll rendelkezésre, és amelyeket proaktív megközelítés jellemez.

5.12 Ezeknek a programoknak olyan értékelési rendszerekkel kell rendelkezniük, amelyek pontos mutatókat tartalmaznak, valamint átlátható eljárásokat alkalmaznak. A civil társadalmat be kell vonni az értékelő eljárásba.

6. Célkitűzések

6.1 Azok a szempontok és megközelítések, amelyeknek a regionális és helyi beilleszkedési programok alapját kell képezniük, rendkívül sokfélék; a legfontosabbak a következők:

6.2 *A tényleges helyzet megfigyelése.* – Az intézményeknek alaposan elemezniük kell a bevándorlással és a kisebbségek helyzetével kapcsolatos tényleges helyzetet egy adott területen, annak érdekében, hogy megfelelő intézkedéseket hozzanak.

6.3 *Fogadás.* – Fogadóközpontok létrehozása; egészségügyi segítségnyújtás és jogi támogatás; átmeneti elszállásolás speciális esetekben; beíratás nyelvtanfolyamokra; tájékoztatás a fogadó társadalom törvényeiről és szokásairól; segítségnyújtás az első munkavállaláshoz stb. E szolgáltatások keretében külön figyelmet kell szentelni a kiskorúaknak és más kiszolgáltatott személyeknek.

6.4 *Nyelvoktatás.* – A helyi és regionális önkormányzatoknak aktív politikákat kell folytatniuk a nyelvoktatás terén, mert a beilleszkedéshez szükséges a fogadó társadalom nyelvének megfelelő ismerete. A képzési programokat a bevándorlók tartózkodási helyéhez közeli helyszíneken és rendkívül rugalmas időbeosztásban kell megszervezni. Az önkormányzatok tegyenek meg minden tőlük telhetőt azért, hogy a bevándorlók közül mindenki részt vehessen a tanfolyamokon.

6.5 *A munkavállalás lehetősége.* – A munka a beilleszkedés szempontjából kétségtelenül prioritást képez. A munkaügyi hivataloknak megfelelő programokat kell működtetniük: szakmai képzési programokat, tanácsadó szolgáltatást stb.

6.6 A munkahelyi hátrányos megkülönböztetés súlyos akadályt jelent a beilleszkedés szempontjából. A helyi és regionális partnereknek aktívan részt kell venniük a hátrányos megkülönböztetés elleni küzdelemben.

6.7 *Lakáshoz jutás.* – A jó minőségű lakáshoz való megkülönböztetésmentes hozzájutás a helyi és regionális politikák számára az egyik legnagyobb kihívás. Az önkormányzatoknak el kell kerülniük a bevándorló lakosság által sűrűn lakott, leromlott városi gettók kialakulását, ehhez pedig idejében módosítani kell a várostervezési politikákat. E negyedekben az életminőség javításának prioritásként kell szerepelnie.

6.8 *Oktatás.* – Az oktatási rendszereknek biztosítaniuk kell a bevándorlók gyerekei számára a jó iskolákhoz való hozzáférést. Meg kell akadályozni az esetek többségében megfigyelhető jelenséget: azt, hogy ezek a tanulók a nagyon szegény gettóiskolákat látogassák. Az oktatás – annak összes szintje – az új nemzedékek beilleszkedésének az alapja.

6.9 Az oktatásnak tekintettel kell lennie az európai társadalmak sokszínűségére. Biztosítani kell a kultúrák közötti közvetítők jelenlétét, és a nyelvi, illetve kulturális nehézségek leküzdése céljából növelni kell a pedagógiai erőforrásokat.

6.10 A felnőttképzési programoknak a bevándorló lakosság – és különösen a nők – számára is hozzáférhetőeknek kell lenniük. A szakképzés alapvető fontosságú annak elősegítéséhez, hogy a bevándorlók munkahelyhez jussanak.

6.11 *Az egészségügyi szolgáltatásokhoz való hozzáférés.* – A bevándorlóknak az egészségügyi ellátáshoz való hozzáférést támogatni kell. Bizonyos esetekben szükség lehet a kultúrák közötti közvetítői szolgálatok együttműködésére.

6.12 *A szociális szolgáltatások kiigazítása.* – Gyakran megtörténik, hogy a bevándorlás olyan igényeket támaszt a szociális szolgáltatásokkal szemben, amelyre nincsenek felkészülve. Alkalmazkodniuk kell az új helyzethez: a sokszínűség kezeléséhez.

6.13 *A szakképzés.* – A szociális szolgáltatások terén dolgozóknak, az oktatási intézményeknek, a rendőri szerveknek, az egészségügyi intézményeknek alkalmazottainak, illetve a közszolgáltatások minden egyéb területén dolgozóknak kiegészítő képzésben kell részt venniük, annak érdekében, hogy képesek legyenek megfelelő módon foglalkozni a bevándorló lakossággal és a kisebbségekkel.

6.14 *A sokszínűség pozitívum.* – A kulturális programoknak el kell ismerniük a kulturális sokszínűséget. A sokszínűség napjainkban az európai városok egyik jellegzetessége. Ez a sokszínűség a vallásokra is vonatkozik.

6.15 Szükséges továbbá, hogy a helyi önkormányzatok ösztönözzék, hogy az emberek *megtanuljanak egymás mellett élni*, és segítsék elő, hogy származásától függetlenül mindenki alkalmazkodjon annak a városnak az életmódjához, ahol él. E tanulási folyamatban a kultúrák közötti kölcsönös megértés és a társadalmi integráció előmozdítása érdekében részt kell vennie mind a bevándorló lakosságnak, mind pedig a befogadó társadalomnak.

6.16 Mindenkinek rendelkeznie kell a családi élethez való joggal, amely az emberi jogokról szóló egyezményekben nemzetközileg elismert alapvető jogok egyike. Ennek ellenére számos nemzeti jogszabály, sőt, a család egyesítéséről szóló uniós irányelv⁽²⁴⁾ sem garantálja megfelelően számos bevándorló számára, hogy élhessenek a családi élethez való jogukkal, amely pedig az integrációs politikák egyik igen fontos eleme.

6.17 *A nemek dimenziója.* – A nemek dimenziójának részét kell képeznie a beilleszkedési politikák egészének. A szakképzéssel kapcsolatos politikák, amelyek a munkaerőpiacon való beilleszkedés megkönnyítésére irányulnak, különösen lényegesek.

6.18 *A polgári részvétel.* – A polgári részvétel csatornához való hozzáférés a beilleszkedés egyik elsődleges tényezője. Az állampolgári jogokat és a helyi választásokon való szavazás jogát biztosítani kell a harmadik országok azon állampolgárai számára, akik az Európai Unióban hosszú távon tartózkodnak vagy állandó lakhellyel rendelkeznek, amint azt az EGSZB már számos véleményében⁽²⁵⁾ javasolta.

7. Új stratégiák a helyi és regionális önkormányzatok számára (a barcelonai meghallgatás néhány következtetése)

7.1 A hálózatépítés és a különböző intézmények közötti koordináció szükségessége

7.1.1 A hálózatépítés és az intézményközi koordináció kulcsfontosságú, és kétféle formát ölthet: horizontális, azaz a helyi kormányzatok közötti, és vertikális, azaz a helyi, a regionális és a nemzeti közigazgatások közötti lehet. A bevándorlás és a beilleszkedés jelentette kihívásokkal az egyes igazgatási szintek önmagukban képtelenek szembenézni. Az EGSZB azt javasolja, hogy a közigazgatási szervek javítsák koordinációs rendszereiket, és a hálózatban folyó munkát kísérik értékelési eljárások. Az EGSZB továbbá jobb együttműködést szeretne megvalósítani a Régiók Bizottságával az integrációs politikák előmozdítása terén.

7.1.2 Egyes régiók, például Katalónia és Schleswig-Holstein jelezték, hogy munkájuk egyik központi eleme az, hogy bevonják a helyi önkormányzatokat az intézkedéseik megtervezésébe. Campania régió is többször kiemelte a szakszervezetekkel, az egyházi szervekkel stb. történő hálózatépítésre való törekvését. A helyi önkormányzatok is hangsúlyozták, hogy az olyan feladatok terén, mint a befogadás, igen fontos az erre a területre szakosodott szervekkel hálózatban folytatott munka.

⁽²⁴⁾ Vö.: a 2003/86/EK irányelv és az EGSZB véleményei [HL C 204., 2000.7.18. (előadó: Giacomina CASSINA) és HL C 241., 2002.10.7. (előadó: Francesco MENGOLZI)].

⁽²⁵⁾ Lásd a „Hozzáférés az uniós polgársághoz” tárgyában írt véleményt [HL C 208., 2003.9.3. (előadó: Luis Miguel Pariza Castaños)].

7.1.3 A helyi önkormányzatok közötti hálózatépítéssel kapcsolatban európai szinten egyre több tapasztalatot szerzünk. A Eurocities egy 1986-ban létrehozott szervezet, amelynek 123 európai város a tagja. Munkacsoportokba szerveződik, ezek egyike a bevándorlással és az integrációval foglalkozik; ebben tevékenyen részt vesz a meghallgatáson is részt vevő néhány város, pl. Rotterdam és Leeds. Ezenfelül a tapasztalatok és a bevált gyakorlatok cseréje segíti a különböző városok részvételével folytatott európai projekteket.

7.1.4 Egy másik nemrégiben létrehozott, kifejezetten a bevándorlási és integrációs politikára szakosodott hálózat az ERLAI, amelynek 26 helyi és regionális önkormányzat a tagja. Ennek is az információ- és tapasztalatcsere, valamint a közös cselekvések és projektek végrehajtása a célja.

7.1.5 Emellett más, különböző szervezetek által kezdeményezett tapasztalatok is léteznek. Az *Európai Alapítvány az Élet- és Munkakörülmények Javításáért* szintén városok hálózataként működik az integrációs politikák összehangolása érdekében.

7.1.6 Uniós szinten az Európai Bizottság által összehangolt nemzeti integrációs kapcsolattartó pontok hálózata szintén a tapasztalatcserét tűzte ki céljává. Hozzájárult a „Kézikönyv az integrációról”⁽²⁶⁾ elkészítéséhez és a migrációról és az integrációról szóló éves jelentéshez⁽²⁷⁾.

7.2 A beilleszkedési tervek és a civil társadalom részvétele

7.2.1 Azok a helyi és regionális önkormányzatok, amelyek átfogó tervet dolgoztak ki, és amelyek rendelkeznek a beilleszkedés kezelésével foglalkozó osztályokkal, jobb eredményeket érnek el, mint azok, amelyek csak különálló intézkedéseket hoznak. A tervezés, az erőforrások biztosítása és a kezelési eszközök létrehozása szükségesek a bevándorlással és a beilleszkedéssel való megbirkózáshoz.

7.2.2 Az EGSZB úgy véli, hogy igen fontos, hogy a politikák kidolgozásában és az intézkedések lebonyolításában részt vegyenek a civil szervezetek. A beilleszkedési tervek sikeréhez fontos a civil társadalom részvétele. Schleswig-Holstein tartomány is így gondolkodott, amely terve elfogadása előtt széles körű vitát tartott a szociális szereplőkkel és különféle szervezetekkel, és ezzel elérte, hogy a társadalom ráébredjen a beilleszkedési politikák szükségességére. Más városokat és régiókat is megemlíthetünk példaként, ahol lezajlott a részvételi folyamat (Koppenhága, Barcelona, Helsinki stb.).

7.3 Az európai integrációs alap

7.3.1 A helyi és regionális önkormányzatok eredményesebbé válnak, ha igénybe veszik a tagállami kormányok pénzügyi támogatását, hiszen az integrációs politikákhoz pénzügyi forrásokra van szükség, és a tagállamoknak több elkötelezettséget kellene vállalniuk e téren. Schleswig-Holstein tartomány is utalt erre, jelezve, hogy az egyik legjelentősebb intézkedése az volt, hogy a német szövetségi kormányt szembesítette azzal, hogy

eleget kell tennie ennek a kérésnek – és kedvező eredményeket ért el ezen a téren.

7.3.2 Más helyi önkormányzatok, pl. Ljubljana és Brescia megjegyezték, hogy a kormánytól kapott támogatás szűkössége miatt nem tudnak szerteágazóbb politikákat folytatni ezen a területen. Ez a probléma még súlyosabb, ha a regionális kormányzatok is kevés saját forrással rendelkeznek. Erre utalt a franciaországi Midi-Pyrénées régió képviselője.

7.3.3 A Tanács és az Európai Parlament által a 2007–2013-as időszakra elfogadott európai integrációs alap nagyon fontos, mivel jelentős pénzügyi erőforrásokat mozgósít majd az integrációs politikák számára, és elősegíti, hogy a politikákat az Unión belül koherens és átfogó keretben és a szubszidiaritás elvének tiszteletben tartásával valósítsák meg. Az új tagállamok különösen érdeklődnek az alap iránt. Az EGSZB ismételten támogatja annak létrehozását, és sürgeti az Európai Bizottságot, hogy kérje ki a véleményét a rendelet kidolgozása tárgyában.

7.4 A különleges szolgáltatások nem vezethetnek szegregációhoz

7.4.1 El kell kerülni, hogy a bevándorlók számára nyújtott különleges szolgáltatások létrehozása elősegítse a szegregációt. A budapesti képviselő például megjegyezte, hogy Magyarországon a helyi önkormányzatok családtámogatási, gyermekvédelmi, foglalkoztatási stb. hivatalokkal rendelkeznek, és akárcsak a többi állampolgárnak, a bevándorlóknak is ezekhez kell fordulniuk. Általában azonban minden olyan város és régió, amely integrációs politikát dolgozott ki, ennek keretében speciális terveket készített, és különleges forrásokat és hivatalokat hozott létre. Helsinkii képviselője kijelentette, hogy: „nem kellene, hogy speciális hivatalokra legyen szükség a bevándorlók számára, de mégis így van”; ami jelzi, hogy a közös hivatalok egyedül nem pótolják a hiányosságokat, és nem oldják meg a bevándorlók által tapasztalt speciális hátrányokat, nehézségeket és igényeket.

7.4.2 A bevándorlás és a beilleszkedés kezeléséhez tervek, projektekre és különleges forrásokra van szükség. Továbbra is fennáll azonban a probléma, hogy ebből kiindulva miként juthatunk közelebb a helyzet normalizálásához; azaz hogyan kerülhetjük el, hogy a különleges elbánás szegregációhoz vezessen. Brescia képviselője jelezte, hogy a bevándorlók számára létrehozott hivatalok „nem párhuzamos, hanem kiegészítő jellegűek”; azaz nem helyettesítik a rendes hivatalokat, csak a bevándorlóknak ezekhez kell fordulniuk minden olyan ügyben, amelyet egyébként a „rendes” hivatalban intéznek.

7.4.3 Koppenhága szintén kiemeli, hogy az Integrációs Tanács egyik legkényesebb feladata annak biztosítása, hogy intézkedéseik ne legitimálják a bevándorló lakosság és a kisebbségek semmiféle szegregációját. Igyekeznek befogadó jellegű, a lakosság összes rétege közötti közeledést és integrációt elősegítő intézkedéseket hozni.

⁽²⁶⁾ http://europa.eu.int/comm/justice_home/doc_centre/immigration/integration/doc/handbook_en.pdf

⁽²⁷⁾ COM(2004) 508 final.

7.4.4 Ezzel összefüggésben fontos, hogy a helyi lakosság ne úgy tekintsen a bevándorlással kapcsolatos intézkedésekre mint a bevándorlók számára nyújtott előjogokra, mert ez tovább erősíthetné az előítéleteket, és elősegítené a szegregációt. Katalónia is így véli, jelezve, hogy a bevándorló lakosságot célzó megkülönböztetett intézkedések meghozatalakor jelentős mértékben figyelembe kell venni, hogy a helyi lakosság körében ez esetleg ellenérzéseket szül. Emiatt a helyi és regionális önkormányzatok bevándorlással kapcsolatos intézkedéseit világosan el kell magyarázni.

7.5 Az integráció célkitűzései

7.5.1 Számos város és régió kifejtette álláspontját magával az integráció forgalmával kapcsolatban, ami azt mutatja, hogy ez a vita még nem zárult le Európában, hiszen itt számos különféle politikai és igazságszolgáltatási kultúra, valamint integrációs modell létezik.

7.5.2 Schleswig-Holstein tartomány egy számos résztvevővel zajló, nagyszabású vita után kijelentette, hogy három központi kérdésre kell koncentrálni: az egyenlő részvételre, a jogok és a kötelezettségek közötti egyensúlyra, valamint a befogadó és diszkriminációellenes intézkedések kidolgozására, melyekbe bevonják mind a bevándorlókat, mind pedig a befogadó társadalmat.

7.5.3 A portugáliai *Santa Casa da Misericórdia* szervezet ezt a befogadó irányvonalat követi, és ez irányítja Portugáliában az integrációs politikákat is. Elsősorban az egyenlőségi politikákra és a portugál állampolgárság megszerzésének elősegítésére összpontosítanak.

7.5.4 Barcelona három tengelyt említett meg: az egyenlőség ösztönzését (a jogok elismerése, az esélyegyenlőség és az egyenlő elbánás előmozdítása), a kulturális sokszínűség elismerését és az egymás mellett élés ösztönzését (elősegítve a társadalmi kohéziót szolgáló intézkedéseket és elkerülve a helyi lakosság és a bevándorlók párhuzamos társadalmainak kialakulását).

7.5.5 Rotterdam 2004-ben széles körű vitát kezdeményezett, amelyben megkérdőjelezték az addig követett integrációs modellt. Ennek szükségessége akkor merült fel, amikor megállapították, hogy az éveken át folytatott aktív integrációs politikák ellenére a társadalom továbbra is részekre tagolódott, és a szegregációs folyamatok (különösen a muzulmán lakossággal szemben) tovább erősödtek. A legfontosabb kérdés az egész társadalmat átható „mi és ők” felfogás volt.

7.5.6 A *European Liaison Committee for Social Housing* (a szociális lakhatással foglalkozó európai összekötő bizottság) az integrációról szóló vitát az egyenlőtlenségek felszámolása és az esélyegyenlőség oldaláról közelíti meg. Elsősorban lakhatási ügyekkel foglalkozik, és megjegyzi, hogy az ezen a területen tapasztalható egyenlőtlenség a bevándorló népesség szegregációjának egyik fő oka.

7.5.7 Az EGSZB úgy véli, hogy az európai integrációs programot vezérlő (az 1. mellékletben található) 11 közös alapelvek megfelelő és kiegyensúlyozott megközelítést követ, és ezzel a barcelonai meghallgatás legtöbb résztvevője egyetértett.

8. A foglalkoztatási integráció előtt álló kihívások (a dublini meghallgatás néhány következtetése)

8.1 A munka révén a bevándorlók jelentősen hozzájárulnak Európa gazdasági és szociális jólétéhez. Az EGSZB úgy ítéli meg, hogy az európai bevándorlás új lehetőségeket jelenthet a vállalatok versenyképessége, valamint a munkafeltételek és a társadalmi jólét szempontjából.

8.2 A foglalkoztatás a beilleszkedési folyamat alapvető eleme, mivel a tisztességes körülmények melletti munka a bevándorlók gazdasági önellátásának kulcsa, kedvez a befogadó társadalommal való kapcsolatoknak és kölcsönös megismerésnek. Az EGSZB azt javasolja, hogy a foglalkoztatási integrációt az egyenlő elbánás feltételei mellett, a helyi lakosok és a bevándorlók közötti diszkrimináció nélkül valósítsák meg, a szükséges szakmai követelmények figyelembevételével.

8.3 Az Európába bevándorló munkavállalókat igazságos elbánásban kell részesíteni, mivel az emberi jogokról szóló nemzetközi egyezmények és az ILO-egyezményekben lefektetett elvek és jogok védelmét élvezik. Az EGSZB megismétli azon javaslatát, hogy az EU-tagállamok írják alá az ENSZ által 1990-ben elfogadott, „A vendégmunkások és családtagjaik jogainak védelméről szóló nemzetközi egyezményt”.

8.4 A foglalkoztatás és a munkavégzés során alkalmazott egyenlő bánásmódról és a faji vagy etnikai származásra való tekintet nélküli egyenlő bánásmódról szóló uniós irányelvek alapvető jogi eszközök a diszkrimináció elleni küzdelemre és a foglalkoztatási integráció előmozdítására irányuló tagállami jogszabályok és gyakorlatok meghatározásához.

8.5 A munkaügyi területén a jogszabályok és az állami politikák mellett szükséges a szociális partnerek együttműködése is, mivel a foglalkoztatási integráció is egyrészt szociális intézkedések, másrészt a szakszervezetek és a munkaadói szervezetek közötti megállapodások kérdése.

8.6 A munkaügyi hivataloknak ösztönözniük kell a bevándorlók munkához jutásának javítását célzó programokat: a szakképzések elismerésének előmozdítását, a nyelvi és a szakképzés javítását, valamint a befogadó ország munkaügyi rendszereiről szóló megfelelő tájékoztatást.

8.7 A szakszervezetek, a munkaadói szervezetek, a bevándorlók egyesületei és egyéb civil szervezetek helyi szinten igen jelentős szerepet töltenek be a tájékoztatásban és a bevándorlók munkalehetőséghez jutásának elősegítésében. Európában igen aktívak a bevándorlók és gyermekeik foglalkoztatási beilleszkedését segítő szociális szervezetek: képzési programokat, munkaügyi tanácsadást, kisvállalkozások alapításához támogatást stb. nyújtanak.

8.8 Egyre több vállalat használja ki a bevándorlók munkaerőpiaci integrációja és a növekvő sokszínűség által teremtett lehetőségeket. Az EGSZB úgy véli, hogy a vállalatok segíthetnék felkelteni a befogadó társadalom figyelmét a megkülönböztetés elleni harcra úgy, hogy a munkaerő-felvétel során tartózkodnak mindenféle idegengyűlölő magatartástól és elutasítástól.

8.9 Létre kell hozni egy, a migrációs áramlások tervezésén alapuló olyan eljárást, melyet a származási országban kellene megvalósítani, és melynek a munkaerő integrálásának valós lehetőségeire és következképpen a társadalmi integrációra kellene összpontosítania.

8.10 A munkahelyek rossz minősége is diszkriminációs tényező, amennyiben a bevándorlókat „gyenge pozíciójú” munkaerőként alkalmazzák.

8.11 A szakszervezetek időnként érdekszövetkezeti tendenciákat mutatnak, azaz a bevándorlókat kizárva csak bizonyos speciális érdekeket védenek. Az EGSZB megítélése szerint a szakszervezeteknek fel kell venniük tagjaik közé a bevándorló munkavállalókat, és elő kell segíteniük, hogy ők is kaphassanak képviselői és vezetői megbízást. Számos szakszervezetnek vannak bevált gyakorlataik, amelyek garantálják, hogy a dolgozók származásuktól, illetve nemzetiségüktől függetlenül azonos jogokkal rendelkezzenek.

8.12 A munkaadói szövetségek számára igen fontos kihívást jelent a munkaerőpiacok átláthatósága. Az EGSZB úgy véli, hogy – csakúgy, mint a munkavállalói szervezeteknek – együtt kell működniük a regionális és helyi önkormányzatokkal a diszkriminatív helyzetek elkerülése és a befogadó attitűdök előmozdítása érdekében.

8.13 A munkaerőpiacok működésében alapvető szerepet játszó és az európai gazdasági és társadalmi élet alappilléreit jelentő szociális partnereknek nagy szerepük van az integrációban. A kollektív tárgyalások keretében vállalniuk kell a bevándorlók integrálásában rájuk háruló felelősséget, a kollektív szerződésekből és a munkaügyi szabályokból és gyakorlatokból

kizárva mindenféle közvetett vagy közvetlen diszkriminatív elemet.

8.14 Az európai szociális partnerek és civil szervezetek bővelkednek a bevált gyakorlatokban, amelyeket az EGSZB szeretne széles körben elterjeszteni. A dublini meghallgatáson elemezték a vállalatoknál, a szakszervezeteknél, a munkaadói és szociális szervezeteknél fellelhető kedvező tapasztalatokat, amelyek közül az EGSZB ki kívánja emelni az írországi szociális partnerek között született, a sokszínűség kezelésére és a diszkrimináció elleni küzdelemre irányuló megállapodásokat; valamint a spanyolországi szociális partnerek megállapodását a szabálytalan munkavállalás és bevándorlás legalizálásáról és a gazdasági bevándorlás kezeléséről, együttműködés és szociális párbeszéd segítségével.

8.15 Az EGSZB úgy véli, hogy aktív politikákra és a szociális partnerek közötti új megállapodásokra van szükség a befogadó társadalmi attitűdök, az egyenlő elbánás és a munkahelyi diszkrimináció elleni küzdelem előmozdítása érdekében. Az európai szociális párbeszéd megfelelő keretet biztosíthat ahhoz, hogy a szociális partnerek belátásuknak megfelelő, új kötelezettségvállalásokat tegyenek.

8.16 Az európai szociális párbeszéd folytatása kizárólag a szociális partnerek feladata; az ESZSZ és az UNICE kidolgozták annak menetrendjét. Az EGSZB reméli, hogy elérik a kitűzött célokat.

8.17 Az EGSZB az integráció és a bevándorlás területén fellelhető bevált gyakorlatokkal kapcsolatos párbeszéd állandó fórumaként szerepelhet. Ezzel összefüggésben továbbra is együtt kíván működni a Dublini Alapítvánnyal és az ILO-val annak ösztönzése érdekében, hogy Európában befogadó politikákat és gyakorlatokat folytassanak; újabb találkozókat és fórumokat fog szervezni a szociális partnerek és egyéb civil szervezetek részvételével az Európában folytatott bevált integrációs gyakorlatok tanulmányozása és cseréje céljából.

Brüsszel, 2006. szeptember 13.

az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság
elnöke
Anne-Marie Sigmund